

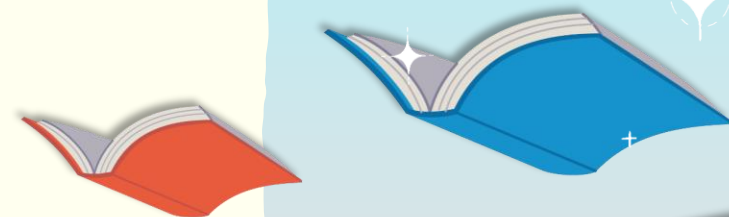
รายวิชา ภาษาไทย

รหัสวิชา ท๑๖๑๐๑

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖

วรรณกรรมที่มีคุณค่า

ครูผู้สอน ครูชลภักดี คงกำเนียด

คำถามกระตุ้นความคิด

“

คำถาม : ทำไมต้องวิเคราะห์คุณค่าและ
ข้อคิดจากเรื่องที่อ่าน

”

“

คำตอบ : เพราะจะทำให้ผู้อ่านรู้คุณค่าและ
ข้อคิดจากเรื่องนั้น ๆ และนำไปปรับใช้ได้

”

คำถามกระตุ้นความคิด

“

คำถาม : หลักการสรุปคุณค่าและข้อคิด
จากเรื่องที่อ่านมีอะไรบ้าง

”

“

คำตอบ : อ่านเรื่องให้เข้าใจ แล้ววิเคราะห์
ลักษณะของเรื่อง คุณค่า และข้อคิด

”

การสรุปคุณค่าและข้อคิด

เป็นการค้นหาคุณค่าและข้อคิดจากเรื่องที่อ่าน โดยผู้อ่านจะต้องพิจารณาว่า มีเนื้อหาส่วนใดบ้าง ที่ให้คุณค่า และข้อคิดแฝงอยู่ส่วนใด จากนั้นนำ ข้อคิดไปปรับใช้ในชีวิตประจำวัน

วรรณกรรมดีมีคุณค่า

จุดประสงค์การเรียนรู้

๑. **บอก**หลักการสรุปคุณค่าและข้อคิดจากเรื่องที่ได้
๒. **เขียนสรุป**คุณค่าและข้อคิดจากเรื่องที่ได้
๓. **บอก**วิธีการนำข้อคิดไปปรับใช้ในชีวิตจริงได้

ทบทวนความรู้

เรื่อง การสรุปคุณค่าและข้อคิด
จากเรื่องที่อ่าน

หลักการสรุปคุณค่าและ
ข้อคิดจากเรื่องที่อ่าน

๑. ศึกษาเรื่องที่จะวิเคราะห์
ให้เข้าใจอย่างถ่องแท้

๒. วิเคราะห์ลักษณะ
ของคำประพันธ์

๓. วิเคราะห์แนวความคิด
หรือจุดมุ่งหมายของเรื่อง

๖. สรุปวิธีการนำคุณค่าและ
ข้อคิดไปปรับใช้

๕. เขียนอธิบายคุณค่า
และข้อคิดให้ละเอียด

๔. วิเคราะห์คุณค่าและข้อคิด
ของเรื่องให้ถูกต้อง

คำถามกระตุ้นความคิด

คำถาม : วรรณกรรมคือ
อะไร มีลักษณะอย่างไร

คำตอบ : บทประพันธ์ทุก
ชนิดทั้งที่เป็นบทร้อยแก้ว
และบทร้อยกรอง

ข้อมูลจากพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน

พ.ศ. ๒๕๕๔

งานเขียนที่เป็นวรรณกรรม

อะไรบ้าง
ที่เป็นวรรณกรรม

- เรื่องสั้นต่าง ๆ
- บทความทุกประเภท
- นิยาย/นวนิยาย
- นิตานต่าง ๆ

ฯลฯ

คำถามกระตุ้นความคิด

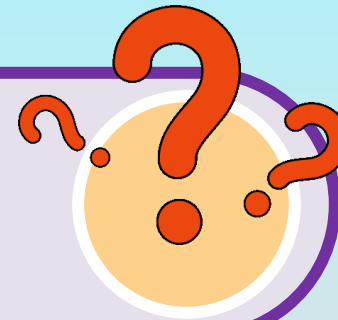
คำถาม : ถ้าหากกล่าวถึง
นิทาน นักเรียนรู้จักนิทาน
ประเภทใดบ้าง

คำตอบ : นิทานประเภท
ต่าง ๆ ที่ควรรู้จัก ได้แก่

- นิทานพื้นบ้าน
- นิทานอาเซียน
- นิทานคติธรรม

คำถามกระตุ้นความคิด

คำถาม : นิทานคติธรรม
มีความหมายอย่างไร

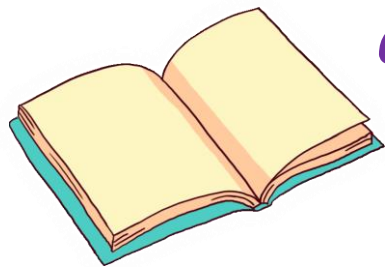
คำตอบ : คือ นิทานที่มี
แนวคิดคำสอนเกี่ยวกับ
หลักธรรมพระพุทธศาสนา

กิจกรรมวันนี้

สรุปคุณค่าและข้อคิดจากการอ่าน

“นิทานคติธรรม”

นิทานคติธรรม

เรื่อง ไม่สำคัญที่ชื่อ

มีมาณพคนหนึ่งชื่อ บาบ ภาษาไทยเรียกว่า ลามก เป็นลูกศิษย์
อาจารย์ทศปาโมกข์ในเมืองตักศิลา เขาถูกอาจารย์เรียกชื่อเสมอ ๆ ว่า
“เจ้าบาบ เจ้าบาบ” นายบาบก็เห็นว่าชื่อของตนนี้เป็นอัปมงคลเสียจริง จึงเข้าไป
หาอาจารย์ ขอให้อาจารย์เปลี่ยนชื่อให้ใหม่ อาจารย์จึงบอกว่า “เจ้าจงไปหาชื่อ
ของคนที่ถูกใจเจ้ามาให้เราชื่อหนึ่งก่อน แล้วเราจะเปลี่ยนชื่อให้” นายบาบ
ก็เที่ยวไปหาชื่อตามบ้านตามเมืองต่าง ๆ ครั้นไปเห็นคนเขาหามศพไปป่าช้า
จึงถามว่า “คนที่ตายนี้ชื่ออะไรจ๊ะ”

คนهامศพบอกว่า “ชื่อ นายอยู่”
นายบาปได้ยืนตั้งนั้นจึงถามว่า “ชื่ออยู่ทำไมจึงตายเล่า”
คนهامศพจึงพูดว่า “ท่านนี้ช่างโง่เสียจริง คนชื่ออยู่หรือไม่ชื่ออยู่
ก็ตายทั้งนั้นแหละ” นายบาปได้ฟังแล้วก็เดินต่อไป พอถึงถนนแห่งหนึ่ง
เห็นหญิงคนหนึ่งถูกเจ้านายโบายด้วยเชือกหนัง จึงเข้าไปถามว่า “ท่านโบาย
หญิงนี้ทำไม” เขาบอกว่า “มันเป็นทาสน้ำเงินของฉัน เมื่อมันจะหนี
ไปจากฉัน มันก็ไม่คิดเงินให้ จึงต้องโบายมัน”

นายบาปถามว่า “หญิงนี้ชื่ออะไรไม่ทราบ”
เขาบอกว่า “ชื่อนางรวย”
นายบาปถามว่า “ชื่อรวยทำไมไม่มีเงินให้ท่านเล่า”
เขาจึงว่า “ท่านนี้ช่างโง่จริง คนชื่อรวยหรือไม่ชื่อรวยก็ตาม ถ้าไม่มี
วาสนาแล้ว ก็เป็นคนยากจนได้ทั้งนั้น” นายบาปจึงเดินทางต่อไปถึงที่
แห่งหนึ่ง เห็นชายคนหนึ่งเดินวนเวียนไปมาอยู่แถวนั้นจึงเข้าไปถามว่า

นายบาปถาม “ทำไมท่านมาเดินวนเวียนอยู่เล่า”
ชายคนนั้นบอกว่า “เราหลงทางไม่รู้จะไปทางไหน”
นายบาปถามว่า “ท่านชื่ออะไรเล่า”
ชายคนนั้นบอกว่า “เราชื่อชำนาญทาง”
นายบาปจึงพูดว่า “ชื่อชำนาญทาง ทำไมหลงทางได้” ชายคนนั้น
บอกว่า “ท่านอย่าโง่งไปเลย คนชื่อชำนาญทางหรือไม่ชื่อชำนาญทาง
ก็อาจหลงได้ทั้งนั้น ชื่อเป็นแต่ตั้งไว้เรียกกันเท่านั้น”

นายบาปได้ฟังเช่นนั้น จึงคิดถึงชื่อคนตั้งแต่ต้นที่ไปพบมา **ชื่ออยู่**
ก็ยังตาย ชื่อรวยก็ยังจน ชื่อชำนาญทางก็ยังหลงทาง แล้วนายบาปก็คิด
ต่อไปว่า **ชื่อไม่สำคัญนี่** เป็นแต่ตั้งไว้อาศัยเรียกกันเท่านั้น ที่สำคัญก็อยู่ที่
สุจริตทางกาย วาจา ใจ เมื่อทำดี พูดดี คิดดี แล้วจะมีชื่ออย่างไร ก็ไม่แปลก
นายบาปจึงล้มความตั้งใจที่จะเปลี่ยนชื่อ กลับไปหาอาจารย์ เล่าความ
ตั้งแต่ต้นให้อาจารย์ฟัง แล้วเลิกการเปลี่ยนชื่อของตน

(แปลก สนธิรัตน์, นิทานคติธรรม, กระทรวงศึกษาธิการ)

๑. ตัวละครที่ปรากฏในเรื่อง

- นายบาป = ตัวละครหลัก
- อาจารย์ = ตัวละครประกอบ
- คนهامศพกับนายอยู่ = ตัวละครประกอบ
- เจ้านายกับนางรวย = ตัวละครประกอบ
- ชายผู้หลงทาง = ตัวละครประกอบ

๒. วิเคราะห์ตัวละครหลัก

- ทำหน้าที่ในการดำเนินเรื่อง เป็นตัวละครที่คลี่คลายปมปัญหาของเรื่อง คือ ไม่สำคัญที่ชื่อ แต่สำคัญที่การกระทำ

๓. วิเคราะห์ตัวละครประกอบ

- ทำหน้าที่สนทนากับตัวละครหลัก (นายบาบ) เพื่อให้เหตุการณ์ขณะนั้นน่าสนใจและชัดเจนมากขึ้น

๔. คุณค่าของเรื่องนี้ มีอะไรบ้าง

- เนื้อหาให้ข้อคิดเตือนใจแก่ผู้อ่าน ทำให้ผู้อ่านซึมซับและนำไปปรับใช้ในชีวิตจริงได้

- ใช้ภาษาได้กระชับ เข้าใจง่าย มีความหมายตรงตามรูปภาพ ไม่ต้องตีความหมาย

- สะท้อนแนวคิดตามหลักพระพุทธศาสนา คือ สุจริต ๓ ได้แก่ กายสุจริต วจีสุจริต และมโนสุจริต (ทำดี พูดดี คิดดี)

๕. ข้อคิดที่ได้จากเรื่องนี้ มีอะไรบ้าง

- การกระทำสำคัญกว่าชื่อ ไม่ว่าจะชื่อจะมีความหมายว่าอย่างไร แต่การกระทำย่อมบอกได้ว่า เราเป็นคนดีหรือไม่ดี
- ควรให้ความสำคัญกับการทำดี พูดดี คิดดี มากกว่าชื่อของตนเอง

กิจกรรมพัฒนาการเรียนรู้

คำชี้แจงการทำใบงาน

ให้นักเรียนทำใบงานที่ ๕ **วรรณกรรมดีมีคุณค่า** โดยตอบคำถามจากนิทานคติธรรมเรื่อง “ไม่สำคัญที่ชื่อ” จากนั้นสรุปคุณค่า ข้อคิด และแนวทางการนำข้อคิดไปปรับใช้

คำชี้แจงบทบาทครูปลายทาง

- ๑) แจกใบงานที่ ๕
เรื่อง วรรณกรรมดีมีคุณค่า
- ๒) สังเกตการทำงานของนักเรียน
และให้คำแนะนำเพิ่มเติม
- ๓) ประเมินการเขียนสรุปคุณค่าและ
ข้อคิดจากเรื่องที่อ่าน

คำชี้แจงกิจกรรมนักเรียน

- ๑) ทำใบงานที่ ๕
เรื่อง วรรณกรรมดีมีคุณค่า
- ๒) เมื่อนักเรียนทำใบงานเสร็จแล้ว
ให้ส่งที่ครูประจำชั้น/ครูประจำวิชา
เพื่อตรวจสอบความถูกต้อง

ใบงานที่ ๕

นิทานคติธรรมเรื่อง ไม่สำคัญที่ชื่อ

มีมาณพคนหนึ่งชื่อ บาบ ภาษาไทยเรียกว่า ลามก เป็นลูกศิษย์อาจารย์ทิศาปาโมกข์ในเมือง ตักสิลา เขาถูกอาจารย์เรียกชื่อเสมอ ๆ ว่า “เจ้าباب เจ้าباب” นายبابก็เห็นว่าชื่อของตนนี้เป็น อัปมงคลเสียจริง ๆ จึงเข้าไปหาอาจารย์ ขอให้อาจารย์เปลี่ยนชื่อให้ใหม่ อาจารย์บอกว่า “เจ้าจง ไปหาชื่อของคนที่ถูกใจเจ้ามาให้เราชื่อหนึ่งก่อน แล้วเราจะเปลี่ยนชื่อให้” นายبابก็เที่ยวไปหา ชื่อตามบ้านตามเมืองต่าง ๆ ครั้นไปเห็นคนเขาหามศพไปป่าช้าจึงถามว่า “คนที่ตายนี้ชื่ออะไรจ๊ะ”

คนหามศพบอกว่า “ชื่อนายอยู่”

นายبابได้ยินดังนั้นจึงถามว่า “ชื่ออยู่ทำไมจึงตายเล่า”

คนหามศพจึงพูดว่า “ท่านนี้ช่างโง่เสียจริง คนชื่ออยู่หรือไม่ชื่ออยู่ก็ตายทั้งนั้นแหละ” นายبابได้ฟังแล้วก็เดินต่อไป ทอถึงถนนแห่งหนึ่ง เห็นหญิงคนหนึ่งถูกโบยด้วยเชือกหนึ่ง จึงแวะ เข้าไปถามว่า “ท่านโบยหญิงนี้ทำไม” เขาบอกว่า “มันเป็นทาสน้ำเงินของฉัน เมื่อมันจะไปจากฉัน มันก็ไม่คิดเงินให้ จึงต้องโบยมัน”

นายبابถามว่า “หญิงนี้ชื่ออะไรไม่ทราบ” เขาบอกว่า “ชื่อนางรวย”

นายبابถามว่า “ชื่อรวยทำไมไม่มีเงินให้ท่านเล่า”

เขาจึงว่า “ท่านนี้ช่างโง่จริง คนชื่อรวยหรือไม่ชื่อรวยก็ตาม ถ้าไม่มีวาสนาแล้ว ก็เป็นคน ยากจนได้ทั้งนั้น” นายبابเดินทางต่อไปถึงที่แห่งหนึ่ง เห็นชายคนหนึ่งเดินวนเวียนไปมาอยู่แถว นั้นจึงเข้าไปถามว่า

“ทำไมท่านมาเดินวนเวียนอยู่เล่า” ชายคนนั้นบอกว่า “เราหลงทางไม่รู้จะไปทางไหน”

นายبابถามว่า “ท่านชื่ออะไรเล่า” ชายคนนั้นบอกว่า “เราชื่อชำนานูทาง” นายبابพูดว่า “ชื่อชำนานูทาง ทำไมหลงทางได้” ชายคนนั้นบอกว่า “ท่านอย่าโง่ไปเลย คนชื่อชำนานูทาง หรือไม่ชื่อชำนานูทางก็อาจหลงได้ทั้งนั้น ชื่อเป็นแต่ตั้งไว้เรียกกันเท่านั้น”

ใบงานที่ ๕

๑. เนื้อหาของนิทานคติธรรมเรื่อง “ไม่สำคัญที่ชื่อ” มีคุณค่าอย่างไร

---

๒. นิทานเรื่องนี้มีคุณค่าด้านวรรณศิลป์อะไรบ้าง จงยกตัวอย่าง

---

๓. คุณค่าด้านสังคมและวัฒนธรรมของนิทานเรื่องนี้คืออะไร

---

๔. นักเรียนจะนำคุณค่าจากนิทานเรื่องนี้ไปปรับใช้ในชีวิตจริงอย่างไร

สรุปการทำกิจกรรม
และตรวจสอบความถูกต้อง

แนวคำตอบใบงานที่ ๕ วรรณกรรมดีมีคุณค่า

๑. เนื้อหานิทานคติธรรมเรื่อง “ไม่สำคัญที่ชื่อ” มีคุณค่าอย่างไร

เนื้อหานิทานเรื่องนี้ มีคุณค่าในด้านการนำเสนอแนวคิดที่ว่า “ชื่อไม่ได้สำคัญเท่ากับความดีงามที่เรากระทำอยู่ในทุก ๆ วัน”

ดังนั้น การตั้งชื่อเป็นเพียงสิ่งที่เอาไว้เรียกขานกันเท่านั้น แต่การประพฤติตนต่างหากที่เป็นสิ่งบ่งบอกคุณค่าในตัวเรา

แนวคำตอบใบงานที่ ๕ วรรณกรรมดีมีคุณค่า

๒. นิทานเรื่องนี้มีคุณค่าด้านวรรณศิลป์อะไรบ้าง จงยกตัวอย่าง
มีคุณค่าด้านวรรณศิลป์ เรื่อง การใช้ถ้อยคำภาษาที่กระชับ
เข้าใจง่าย มีการใช้คำที่สื่อความหมายอย่างตรงไปตรงมา และมี
การใช้บทสนทนามาคั่นกลางระหว่างเนื้อเรื่อง ทำให้น่าสนใจขึ้น

แนวคำตอบใบงานที่ ๕ วรรณกรรมดีมีคุณค่า

๓. คุณค่าด้านสังคมและวัฒนธรรมของนิทานเรื่องนี้คืออะไร

ด้านสังคมและวัฒนธรรม ได้สะท้อนเรื่องคติธรรมทางพระพุทธศาสนาที่ต้องการสอนผู้คนในสังคมว่า ควรให้ความสำคัญกับการกระทำมากกว่าชื่อที่เรียกขาน แม้มีชื่อที่สละสลวย แต่ถ้าประพฤติตนผิดศีลธรรม ก็ไม่อาจเป็นคนดีตามชื่อได้

แนวคำตอบใบงานที่ ๕ วรรณกรรมดีมีคุณค่า

๔. นักเรียนจะนำคุณค่าและข้อคิดจากนิทานไปปรับใช้ได้อย่างไร

- ตั้งมั่นในการทำความดี คิดดี พูดดี ทำดี
- ให้ความสำคัญที่การกระทำมากกว่าชื่อของตน
- ไม่ต้องสนใจสิ่งภายนอก ให้สนใจในสิ่งที่เป็นอย่างอยู่และทำอยู่
- เป็นคนที่ตั้งใจแน่วแน่ในชีวิต ไม่วอกแวก

การสรุปคุณค่าจะต้อง
วิเคราะห์เรื่องให้เข้าใจ
อย่างถ่องแท้

ข้อคิดที่ดีจะต้อง
ครอบคลุมเนื้อหาและ
เป็นประโยชน์

สรุปความรู้

การค้นหาข้อคิด
จากเรื่องจะต้องอ่าน
เรื่องให้เข้าใจ

เราสามารถนำข้อคิด
ที่ได้ไปปรับประยุกต์
ใช้ในชีวิตรจริง

คุณค่าและข้อคิดที่ได้
จะต้องเป็นประโยชน์
ต่อผู้อ่าน

คำถามสรุปบทเรียน

คำถาม : การสรุปคุณค่าและข้อคิดจาก
เรื่องที่อ่านมีประโยชน์อย่างไร

คำตอบ : สามารถนำคุณค่าและข้อคิดที่ได้
ไปปรับใช้ในการดำเนินชีวิต

บทเรียนครั้งต่อไป

การเขียนเรียงความ (๑)

รายวิชา ภาษาไทย
ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖

สิ่งที่ต้องเตรียม

- ใบความรู้ เรื่อง การเขียนเรียงความ
- ใบงาน เรื่อง การตอบคำถามเตรียม
การเขียนเรียงความ

สามารถดาวน์โหลดได้ที่ www.dltv.ac.th
รายวิชา ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖

